

Саусақ ойындары

«ҚЫЗЫҚ-АЙ» №1

Күлкілі, әрі қызық-ай (екі қолды жая иықтарын көтереді, бастарын шайқайды)

Қой қағып тұр қақпаны (сөз ырғағына сәйкес жұдырықпен аяқтарын соғады)

Теуіп және сүзіп-ай (аяқтарын топылдатады, «мұйіз» жасайды)

Қой қағып тұр қақпаны (сөз ырғағына сәйкес жұдырықпен аяқтарын соғады)

Күлкілі, әрі қызық-ай екі қолды жая иықтарын көтереді, бастарын шайқайды)

Аша алмады бұзып-ай (сөз ырғағына сәйкес жұдырықпен аяқтарын соғады)

Басын ауыртты, тапқаны (жұдырықпен аяқтарын қатты нығарлайды)

Қүлкілі, әрі қызық-ай (екі қолмен бастарын сипайды, иықтарын көтереді)

Қой қағып тұр қақпаны (сөз ырғағына сәйкес жұдырықпен аяқтарын соғады)

Соғар қойдың өзін-ай (қабағын түйіп, сұқ саусақпен док көрсетеді)

Табылар ма жан қане (екі қолды жая иықтарын көтереді)

«САЛАТ» № 2

Сәбізді алып тазалаймыз (оң қолды жұдырыққа түйіп, сол қолдың алақанына ысқылайды)

Үккішпен үгіп майдалаймыз (екі қолды жұдырыққа түйіп кеідеге ұстап, жоғары-төмен қозғайды)

Қанттай сеуіп дәмдейміз (саусақтардың ұшымен қант себеді)

Қаймақ құйып сәндейміз (қолды жұдырыққа түйген күйі (қаймақ құйған сияқты) қол білегін жоғары-төмен қозғайды)

Міне, дайын нәр тағам- (екі қолын алдына жайып көрсетеді)

Дәруменге байыған (алақанымен іштерін сипалап, тойғандықтарын білдіреді)

«ҚОЛТЫРАУЫН» № 3

Қолтырауын қонақ күттеде (екі қолдың саусақтарын түйіп қайта ашып қалады)
Тістері тұра шегедей (саусақтарын ашқан күйі оң алақанды сәл дөңгелетің үстіне
беттестіре саусақтарды сәл дөңгелете «қолтырауынның аузын ашқан сияқты» ашып-
жабады)

Бұл жерден қой өтпеді ме? (қолды төмен бос тастап, иықты жоғары көтереді)

Деп сұрадым ойын білмекке (алақандарын бір-біріне ыскылайды)

Ал ол болса тымпиып жатыр (көздерін қысады)

Көзін қысып қылқыып жатыр

«КІМ КЕЛДІ?» № 4

Қане, қане кім келді? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын созады)

Біз, біз, біз! (екі қолдағы бас бармақтарды қосып ұстап, қалған саусақ ұштарын бір
мезгілде соғады)

Апа, апа, бұл сіз бе? (екі қолының бас бармақтарының ұштарын созады)

Иә, иә, иә! (сұқ саусақтарының ұштарын соғады)

Әке, әке, бұл сіз бе? (екі қолдарының бас бармақтарының ұштарын соғады)

Иә, иә, иә! (ортанғы саусақтардың ұштарын соғады)

Ағатайым, бұл сіз бе? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын соғады)

Иә, иә, иә! (аты жоқ саусақтардың (шылдыр шүмек) ұштарын соғады)

Қарындасым, бұл сіз бе? (екі қолдың бас бармақтарының ұштарын соғады)

Иә, иә, иә! (кішкене саусақтардың ұштарын соғады)

Біздер тату жанұя (барлық саусақтардың ұшымен бірге соғады)

Иә, иә, иә! (алақандарымен шапалақтайды)

«ТОРҒАЙ» № 5

Саусақтары бас

Алақан қанат (алақандар өзіне қарайды, үлкен бармақтар өріледі. Саусақтарды қозғау)

«ҮКІ» № 6

Орманда қараңғы (екі қолдың білектерін біріктіре саусақтарды жан-жаққа ашады
«Орман»))

Бәрі-бәрі ұйқыда (алақандарын беттестіре жақтарына таянып («Ұйқыға кетеді»))

Үкі ғана ұйықтамапты (бас бармақ пен сұқ саусақтың ұштарын біріктіре дөңгелентіп
көздеріне қояды («Үкінің көздері»))

Маңғазданып отыр қатты (қолдарын артқа жинап, кеуделерін көтереді («Маңғаз үкі»))

Әрі-бері отырды да (қолдарын жан-жаққа жая ұшып, басқа орынға ауысады)

Қараңғыға қанат қақты

«МЫСЫҚ» №7

Мысық біздің саққұлақ

Тышқанды жақсы есту үшін бірақ (ортаншы және төртінші саусақтар бас бармаққа
тіреледі, сұқ саусақ және кішкентай саусақ жоғары қарайды)

«ҚАЗ» № 8

Қаз тоқтамай қанқылдайды

Жақындасан шымшылдайды (білек тік, алақан тұзу. Сүқ саусақ бас бармаққа тіреледі.
Барлық саусактар бір-біріне жабысып тұрады)

«КОРАЗ» № 9

Қораз, қораз қоқылдақ

Ерте тұrap қоқылдап

Алтын айдар басында

Ән салар үй қасында (алақан үстінде, сүқ саусақ бас бармаққа тіреледі, қалған
саусактардың аралары ашық үстіге қарайды)

«ДОП» № 10

Он, тоғыз (алақандарымен шапалақтайды)

Сегіз, жеті (отырған күйі аяқтарын алақандарымен қағады)

Төрт, үш (алақандарымен шапалақтайды)

Екі, бір (отырған күйі аяқтарын алақандарымен қағады)

Доп ойнайық (алақандарымен шапалақтайды)

Кел, жүгір (қолдың біресе ішімен, біресе сыртымен көздерін жабады)

Тек білейік (әр сөз ыргағымен шапалақтайды)

Анық нық (әр сөз ыргағымен аяқтарын топылдатады)

Допты алып қашқан (отыра қалады)

Кім кумак?

«СӨЗДЕР» № 11

1-2 деп санаймыз (саусактарды біріктіріп бүгіп санаймыз, кері ашып санайды)

Әріптен сөз құрамыз (барлық саусактардың арасын ашып, бір қолдың алақанына екінші
қолдың алақан сыртын беттестіреді («құн» жасайды)

Құн – шуақты сөз екен (бас бармақ, ортаңғы терек, аты жоқ саусактарды біріктіре
ұстайды, сүқ саусақ пен кішкентай саусақты сәл бүге «құлақ» жасайды)

Мысық-құлақты сөз екен (сүқ саусақ пен кішкентай саусақты тік ұстайды «мүйіз»
жасайды. Бас бармақ, ортаңғы саусақ, аты жоқ саусақтар біріктіріле бүгіледі)

Сиыр-мүйізді сөз екен (екі қолдың барлық саусактарының ұштарын біріктіріп үлкен
«қарбызы» жасайды) Қарбызы-жолақты сөз екен

«ШАЯН МЕН МЫСЫҚ» № 12

Тасасында көпірдің (сол қолды шынтақтан бүге, алақандарды тәмен қараты алдына ұстап «көпір жасайды». «көпірдің астына оң қол саусақтарын тәмен қараты ұстай «көп аяқты шаян сияқты» жыбырлатады)

Кәрі шаян тұрыпты (алға созылған оң қолдың ұстімен иштеп тәмен қараты сол қолдың 2-ші және 3-ші саусақтарын жүгіртеді)

Көпірден өткен мысықтың (иштеп тәмен «жүгірген» саусақтар қолдың басына келгенде саусақты оң қолдың жұдырығында қысып ұстап қалады)

Құйрығынан жұлыпты (сол қолдың кішкентай саусағы оң қолдың жұдырығында қысылған күйі 2-ші, 3-ші, 4-ші саусақтарды бас бармақпен біресе біріктіре, біресе қайта ашып мияулаған мысықтың аузын бейнелейді)

«Құтқарындар, (сол қолдың кішкентай саусағын қыса ұстаған оң қолдың саусақтарын біртіндеп ашады)

Мяу-мяу-мяу! (екі қолды бірінің ұстіне бірін қоя екі қолдағы барлық саусақтарды тез-тез «жүгіртеді)

Босатындар шаяннан!» (сөздің айтылу ырғағына сәйкес алақандарын шапалақтайтын, соңғы сөзге аяқтарын топылдатады)

Қане, кім бар келіндер!

Мысыққа көмек беріндер!

«СӘЛЕМ» № 13

Сәлемдесем әрдайым (екі қолдарын айқастырып кеуделеріне қояды)

Үйде және көшеде (екі қолдарын алға жаяды)

Тіпті «сәлем» - деймін мен («қанаттарын» екі қолдарын сәл көтеріп, қайта түсіріп қағып тұрады)

Тауыққа көрші үйдегі (бір қолдың сыртын екінші қолдың алақанына беттестіре саусақтарды жан-жакқа аша «күн» жасайды)

Сәлемет пе, (екі қолды жоғары соза аспанды көрсетеді)

Шуақты күн көкте! (екі қолды жоғары көтере екі жанына кезек теңселеді)

Сәлемет пе, (екі қолды тәмен түсіре, қол бастарын бір-бірінің ұстіне қойып алдына ұстайды)

Нұрлы аспан көкпеңбек! (оң жаққа оң қолын жаяды)

Сәлемет пе, (сол жаққа сол қолын жаяды)

Самал жел желшіген» (оң қолдың сүқ саусағын алдына тік ұстай онға, солға кезектестіре шайқайды)

Сәлемет пе, (бастарын шайқайды)

Кішкентай түбіртек!

Сәлем, таң жана атқан!

Сәлем, күн арайлы!

Сәлемге еріну!

Бізде әсте болмайды

«ӨРМЕКШІ» № 14

Құні бойы еңбекпен (оң қолдың бас бармағы мен сол қолдың сұқ саусағының ұштарын түйістіреді, керісінше қайталайды (сол қолдың бас бармағы мен оң қолдың сұқ саусағы) Өрмекші өрмек тоқиды (саусақтарын сыртылдатады)

Нәсер тек кенет селдеткен (оң алақанмен сол қол алақаның ұстінен тез «сырғанап түседі) Еңбегін оның жоқ қылды (барлық саусақтардың арасын ашып, бір қолдың алақандарына екінші қолдың алақан сыртын беттестіреді «күн» жасайды)

Құн шықты қайта жарқырап (екі қол алақандарын беттестіре жоғары көтеріп біресе онға, біресе солға иіледі)

Құрғады тез-ақ төнірек (барлық саусақтардың ұштарын түйістіре, тез-тез кезектестіре бір-біріне соғады)

Өрмекші өрмек тоқуга

Кірісті, дереу, тезірек

«Отбасы». №15

Бір үйде біз нешеуміз?

Кел, санайық екеуіміз.

Бас бармағым – Атам!

Балаң үйрек – Әжем!

Ортаң терек – Әкем!

Шылдыр шүмек – Шешем!

Титтей бәбек – Мен!

Бір үйде біз нешеуміз?

Бір үйде біз бесеуміз!